

BUDAPEST

MAGYAR NEMZETI MUZEUM

DELBÁCSKA

Készítőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 187, éjjel 488. Sürgőnyim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 DECEMBER 17.

CSÜTÖRTÖK

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Befejezték a vizsgálatot a kislánykereskedelem ügyében -- Január 29-ig elnapolták a szkupstinát -- A pénzügyi bizottság takarékosagra szólítja fel kormányt

ROVÁS

Valami büzik a radikális pártban. Az a hordó, amelybe Pasics Nikola ereje belefojtotta a radikális párt egymással ellentétes elemeit, már nem bírja sokáig a belső feszítőerőt és — ha valami közbe nem jön — hamarosan felrobban a belső nyomástól. Már régen és sokszor foglalkoztak a lapok és politikusok a radikális párt centrifugális elemeinek egyéni akcióival, amelyeket mindig csak miniszteri tárcák tulajdonosainak a cserélésével lehetett kielégíteni. Annyi miniszter azonban még nálunk sem lehet, mint amennyi szeretne lenni. Ezért a zaj, ezért a zugolódás. Pasics tekintélye azonban rendet tudott mindig teremteni; hosszú betegsége, hónapokig tartó külföldi útja azonban elszojtotta a fegyelemtől hivat és fegyelmezetlen párttal kormányozni nem lehet. Most már a radikálisok is beismerik, hogy baj van és csak Pasics segíthet. És ha Pasics többé már nem segíthet?

Bűnösök a dobrovoljacok. Legalább Rádics Pavle földbirtokreform miniszter szerint bűnösök. De vajjon mivel haragították magukra a mindenható horvát néptribun unokaöccsét a dobrovoljacok? Semmi mással, mint azzal, hogy a Vojvodinában a magyaroknak adták bérbe földjüket. Nem minnyáján, csak néhány eltévelyedett. Rádics Pavle azonban megfélemedezett valamiről, épen a legfontosabbról. Ide jöttek a Vojvodinába a montenegrói és likai dobrovoljacok, nem ismerték a bácskai földet, meg nem is volt mivel megmunkálni. Látták, hogy itt van a magyar földmunkás, aki azelőtt megművelte azt a földet, amit most ők kaptak, ismeri azt, van is ásója, kapája, munkája meg nincs, hogy éhen ne haljon, rábizták, művelje meg földjüket. Az emberiség jelszavával küzdő párt miniszterének nem fontos mi történik a földnélküli magyar munkással. A dobrovoljacok igen.

Furcsa küzdelem a drágaság ellen. Novisad városának drágaság elleni küzdelme egy kissé furcsán fest. Míg a rendőrség szigorúan ügyel arra, hogy senki az árakat ne emelje, addig a város maga emeli a fogyasztási adót, vágóhídi vágatási pénzt és a piaci helypénzeket. Azok, akikre a város ily módon közvetlenül újabb terheket rak, ezeket áthárítják a közönségre és így minden ismét meg fog drágulni a piacon. A rendőrség ilyen körülmények között hiába küzd a drágaság ellen, mert a város ezen intézkedései révén közvetve maga drágít.

Damaszkuszt bombázzák

Párisból jelentik: A druzok a tegnapi nap folyamán nagy fölkészültséggel centrális támadást intéztek a város ellen és sikerült befészkelniük magukat Damaszkuszba. A franciák a várost nehéz tűzérséggel ágyutüz alá vették és gyalogsági tüzzel és repülőgép bombával árasztották el. A druzok támadása következtében a francia főhadiszállást Damaszkuszban Aleppóba helyezték át.

Inog a koalíció

Előkelő radikális politikai nyilatkozata a Délbácskának — Lukinics nem adják ki a bíróságnak — Január 29-ig tart a parlament szünete

Beogradból jelentik: Képviselői körökben már régóta nyílt titok, hogy a kormánypártok között nincs meg az a szükséges összhang, amely az ország nyugodt kormányzásához feltétlenül szükséges, különösen Rádics István ellen hangozott el számos panasza. A Délbácska beográdi munkatársa tegnap a radikális párt egy igen előkelő és befolyásos tagjánál érdeklődött, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak ezek a hírek.

— A kormány két pártja közötti ellentétekről szóló hírek — hangozott a válasz — megfelelnek a valóságnak. Ez az ellentét most érte el tetőpontját, ami főleg Rádics Istvánnak tulajdonítható. A közoktatásiügyi miniszter beszédei és intézkedései teljesen lehetetlennek tettek; semmi esetre sem maradhat továbbra benn a kormányban. A radikális párt nagyrésze ragaszkodik ahhoz, hogy Rádics, Szepean lépjen ki a kormányból, még abban az esetben is, ha ez a kormánykoalíció felbomlásához vezetne.

— A radikális párt vezetősége is számol ezzel a hangulattal és máris keresi az utakat, amelyeken haladva biztosítani lehetne a radikális párt kormányának munkáját, ha a jelenlegi koalíciós helyzetben változás állana elő.

Ezt a nyilatkozatot több tény is igazolja. Így elsősorban a radikális párt vezetőségének az az elhatározása, hogy a párt ülését nem hívja össze, mert itt kirobbannának az ellentétek. Maga Pasics még más ok miatt is ellenzi a párt ülését, át akarja szervezni kormányát, még pedig a párt meghallgatása nélkül, mert ha a radikális képviselők is közbeszólnak, akkor nem lehet simán végrehajtani a rekonstrukciót. Pasicsnak most jól jön a hat hetes parlamenti szünet ahhoz, hogy végrehajtsa tervét.

A parlament ülése

A szkupstina tegnapi ülését délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg Trifkovic Markó elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök válaszolt Szmodej Fran kérdésére, hogy miért nem küldtek ki szlovén képviselőt Washingtonba az interparlamentáris konferenciára, továbbá azon kérdésre, igaz-e, hogy Jankovic Velizár nemzeti kisebbségeknek nevezte a szlovéneket. Trifkovic Markó kijelentette, hogy nem figyeltek arra szerbet, horvátot vagy szlovént küldenek-e Washingtonba Jankovic Velizár maga cáfolta meg azt a hírt, hogy a szlovéneket kisebbségeknek nevezte volna.

Vuics Dimitrije intézett kérdést az elnökhöz, hogy miért tart annyi szünetet a parlament? Trifkovic Markó szerint a parlamenti szünetekre azért van szükség, mert a bizottságok csak ilyenkor tudnak dolgozni nyugodtan.

Vuics az elnök válasza után ismét felszólt és kifogásolta, hogy a képviselők nem járnak eleget az ülésekre.

Sztojadinovic pénzügyminiszter válaszolt még egy kérdésre, és utána folytatta a szkupstina a Lukinics-affér vitáját.

Pernar Iván dr. rádicspárti azt mondta, hogy Lukinics Edo hibát követett ugyan el, de szerinte még sem kell bíróság elé állítani.

Pecsis Dragutin hosszabb beszédben bizonyította Lukinics bűnösségét. Beszédét először a gyorsírókhoz intézte, és később fordult csak a képviselők felé. Pontról-pontra megcáfolta Lukinics védőbeszédét és követelte, hogy adja ki a parlament a bíróságnak.

Moskovlyevics agrárpárti szintén Lukinics bíróság elé való állítását követelte. A délelőtti ülés ezzel véget is ért.

A délutáni ülésen elsőnek Radojevic Ante közlekedésügyi miniszter szólalt fel és kérte a parlamentet, mondja ki a sürgősséget az új hajózási társulat megalakításáról szóló törvény ügyében, mivel azt január 1-ig meg kell szavazni, ellenkező esetben nem lenne szervezett hajózásunk. A parlament kimondta a sürgősséget. Azonnal megválasztottak egy 21-tagu bizottságot, amely 13 kormánypárti és 8 ellenzéki politikusból áll, a törvényjavaslat tárgyalására.

Popovic Szvetislav ellenezte Lukinics kiadásait.

Zsulyevics Aleksa beszédében foglalkozott Lukinics védőbeszédével, amely igen szimpátiikus volt. Lukinics értékes nacionális munkát is kifejtett, mégis ki kell adni a bíróságnak.

Miután több szó nem volt, az elnök elrendelte a titkos szavazást, amelynek során 128 képviselő a kiadás ellen, 103 pedig mellette szavazott, 4 szavazólap pedig üres volt.

Trifkovic Markó ezután berekesztette az ülést azzal, hogy a szkupstina legközelebbi ülése január 29-én lesz.

Takarékoskodni!

A pénzügyi bizottságban az ellenzék erős akciót indított a takarékoskodás érdekében. Efelől a kormánypártok sem tudtak elzárkózni és tegnap este Radonics Jován elnök levelet intézett az összes miniszterekhez, amelyben takarékosagra szólítja fel őket. A levél első részében elismeri, hogy a pénzügyminiszter törvényes időben terjesztette be az 1926-1927. évi költségvetést. A pénzügybizottság kötelességének tartja, hogy a lakosság maximális megterhelése miatt felhívja a kormány tagjait a legszigorubb takarékosagra, ami az állami és pénzügyi politikának első feltétele.

A pénzügyi bizottság a takarékoskodás szempontjából először a személyi hitelek minimumra való csökkentését tartja szükségesnek, azután pedig az állami munkálatok korlátozását mindaddig, amíg a lakosság teherbíró képessége nem növekszik. Ezenkívül felhívja a pénzügyi bizottság elnöke a minisztereket arra, hogy vegyenek részt a költségvetési bizottság tárgyalásain.

A „Vreme“ vezércikkben foglalkozik a francia frank zuhanásával, amely a tegnapi zürichi tőzsdén az utóbbi öt év legalacsonyabb árfolyamát érte el. A frank tegnap alig volt több két dinárnál. Két évvel ezelőtt pedig 7 dinárt fizettek egy francia frankért. A katasztrófaszerű zuhanás legfőbb oka abban keresendő, hogy Caillauxnak nem sikerült megállapodnia Amerikával a hadtartozások rendezése tekintetében. Az államadósság fantasztikus összegig emelkedett, a háború felborította a költségvetés egyensúlyát. Franciaország csak későn eszmélt rá, hogy a költségvetési egyensúlyt saját adóalanyaival kellett volna helyrebillentenie.

A frank zuhanása következtében Franciaország feltartóztatlanul rohan a pénzügyi krízis felé. Painlevé azzal számolt, hogy az állami költségvetés deficitje nem fogja tuhaladni a három és fél milliárdot, most pedig már öt és fél milliárdot kontemplál. A különbség a háborús kiadások és a tisztviselői illetékek felemelése miatt mutatkozik. Általában azonban a különbség az infláció miatt lépett fel s így még kétséges, mennyire fog emelkedni a deficit Loucheur úr utódánál. Loucheur programja harcias, de egyéb semmi. Hétféle pénzügyi műveletet akar lebonyolítani, hogy a bevételeket fokozza, olyan illetékeket és adókat vezetett be, amelyekkel egyik elődje sem operált, de egyáltalán nem sikerült meggyőznie a közvéleményt, hogy ezeket az illetékeket meg is kell fizetni. Valamennyi parlamenti párt visszautasította javaslatait, sőt mi több, saját pártja sem akar hallani rólok.

Ilyen körülmények között nem meglepő, hogy olyan hangok is hallatszanak, amelyek a diktatura mellett törnek lándzsát. A francia hazafiak, akik bombaszilikus szavakkal szeretnek tüntetni, a „Nagy mentőkomitét“ dobták a közvéleménybe, egy olyan bizottságé, amely hivatva volna, hogy Franciaországot megmentse a pénzügyi katasztrófától.

A higgadtabb francia szakemberek azonban meg vannak győződve róla, hogy Franciaországot csak egy olyan nemzeti és semleges kormány mentheti meg a pusztulástól, amely minden pártérdeket sutba dobva, kizárólag a francia pénzügyek és a francia frank megmentésén fáradozna.

Amikor a rendkívüli rendszabályokról szóló javaslatot leszavazták, természetes, hogy erőyes ellenzék is jelentkezett. A kereskedők és nagyiparosok mossák a kezüket. Harcot indítanak az újabb adóterhek ellen, amelyeket csak akkor tudnak akceptálni, ha a francia frank megkezdett zuhanását továbbra is folytatja.

De ki garantálhatja, hogy az öt és fél milliárdos deficit tényleges lesz? Ha a frank tovább fog zuhanni, nincs az a szám, amelyet a deficit el nem érhet. Loucheur nyolc és fél milliárd újabb bevételt követel, hogy az államháztartás egyensúlyát biztosítsa. Vajjon mennyit fog az utóda követelni?

Inflációval nem lehet pénzügyi problémákat megoldani. Ezzel csak elődázni lehet a válságot, de nem elintézni. Az utóbbi két évben a bonokat új papírpénzekkel fizették ki és az utóbbi két évben nem kevesebb mint újabb tizenegy és fél milliárd frank került forgalomba. Ebből nyolc és fél milliárdot használtak fel az állami bonok beváltására, amelyekből pedig ötven milliárd értékű van forgalomban. Legközelebb az újabb bonok kerülnek beváltásra és most már módot kell keresni arra, hogy nemcsak ez az összeg, hanem a deficit fedezésére szóló is rendelkezésre álljon.

A válság nagyon komoly. A gyógymódot azonban nem az új papírpénz nyomásában kell keresni, sem a hirtelen devalvációban, amely legutóbb napirendre került. Hanem igenis le kell szállítani a kiadásokat, az investíciókat és egyéb rendkívüli kiadásokat a költségvetésből kiküszöbölni és a kölcsönökre átvinni, csak akkor lehet majd szó az államháztartás zsanálásáról.

TEGNAP DÉLELŐTT MEGINDULT A HAVAZÁS MÁSODIK FELVONÁSA

Újabb hóesések az egész országban

A hóesés teljesen megbénította a vasuti forgalmat

Egynapi pihenő után tegnap délelőtt megint csak megindult a havazás. Röviden valóságos hótömegekkel teltek meg az uccák és esőre megint csak félméteres volt a hó. Ahol tegnapelőtt még nagy kinnal eltakarították az utcákról és járdákról a havat, tegnap újabb hőtenger borította az utat. A város ugyan valóságos kaparó hadsereget mozgosított a hó eltakarítására, de a munkások nem bírtak megbirkózni a hótömegekkel. Ott pedig, ahol a házmesterek a rendőrség erőyes közbelépésére eltakarítják a havat, a járda olyan csuszós, hogy életveszedelemes rajta a közlekedés.

Mihaldzsics főkapitány a legszigorubbant utasította a rendőrség közegeit, hogy a háztartájdonosokat figyelmeztessék a járdák rendben tartására. Akik elmulasztják a hótömegek eltakarítását, a legszigorubbant meg lesznek büntetve. Ott, ahol sikos a járda, azonnal fűrészpórral vagy homokkal kell felhinteni. Legelőször a házmestereket vonják felelőségre, ha nem tartják be az utasítást, ha ez sem segít, a háziurak felelősek a mulasztásért.

Megbénult a vasuti forgalom

Az újabb havazás egyébként teljesen megbénította a vasuti forgalmat. Az ország minden részéből nyert értesülésünk szerint, több helyütt valóságos hóviharok dúlnak és a vasuti közlekedés teljesen megakadt. Egyes helyeken a hótömegek valósággal eltemették a nyílt pályán veszteglő vonatokat, Szerbiában pedig több vonalon be kellett szüntetni a vasuti forgalmat.

Zrmanján a nagy hóviharok miatt a vasutigazgatóság beszüntette a Zrmanja—Malovan közötti forgalmat. A hóviharok lehetetlenné teszik a forgalmat; a pályatest másfél méteres hóval van borítva.

Pribudics környékén már három napja szakadatlanul esik a hó. A 188 ik kilométerkönel a hó elérte a két méteres magasságot.

A spliti személyvonatot Gracsácon kellett visszatartani, mert a további közlekedés teljesen lehetetlen. A vasutigazgatóság hóekéket helyezett üzembe, amelyek most a pályát takarítják, de nem sok eredménnyel, mert a szaka-

datlanul hulló hó rövidesen betakarja a kitisztított részeket. Splitből személyvonatok indultak utnak a nyílt pályán veszteglő vonatok segítségével. A tegnap reggel elsőnek utnak indított segélyvonat azonban feleuton Gracsáig maga is elakadt. Miután a mozdony nem tudott továbbhaladni, a hótömegek teljesen eltemették az egész személyvonatot. A hó magassága három méter. A hózivatatok tovább is tartanak.

Noviszád közvetlen szomszédságában is hózivatarka került egy vonat. A szubotica 215-ös számú személyvonatot Beska állomáson érte utól a sorsa, a hózivatarka miatt nem tudott tovább haladni és a nyílt pályán kellett vesztegelnie, amíg a hótömegeket eltakarítják. A többi vonatok közlekedése is a nagy havazás miatt rendkívüli nehézségekkel bonyolódik le.

A hózivatarka befűtta a Ruma—Klenak közötti vasútvonalat is. A hó helyenként egy méter magas. Segélyvonatok indultak utnak, amelyek munkásokat szállítanak a hó eltakarításához. Az összes vonatok csak óriási késéssel közlekednek.

A Rudnik—Rumai vonalat a tegnapi nap folyamán nagy nehézségekkel sikerült rendbehozni.

Laniste és Bagrdan között a 153. számú személyvonat kisiklott. A Nisből jövő utasok a lanistei állomáson töltötték az éjszakát, mert a vonatot nem lehetett tovább indítani.

Uzsice környékén teljesen megakadt a forgalom. A kiküldött segélyvonatok sem képesek a hatalmas hótömegeket eltakarítani.

Vonatösszeütközés a hózivatarka miatt

A szlovéniai Jeszenicéből jelentik: Tegnap reggel 7 órakor a 3. számú gyorsvonat összeütközött a 961. számú tehervonattal, amely Lesce állomáson vesztegelt. Az összeütközés olyan hatalmas volt, hogy a tehervonat több vagonja pozdorjává tört. A kár igen nagy, de emberéletben nem esett kár. Az összeütközés úgy történt, hogy a gyorsvonat mozdonyvezetője a nagy hóvihar miatt nem vette észre a szemafórt, amely tilosra volt beállítva.

Császár Géza kálváriája

Szombaton reggel telefonálta Császár Géza a Délbácska szerkesztőségének, hogy délben utazik Ausztriába. Ennek alapján mi vasárnapi számunkban már jelentettük, hogy Császár Géza Bécsbe érkezett. Vártuk, hogy Bécsből értesítést küld megérkezéséről, ez azonban nem jött meg sem vasárnap, sem hétfő. Nem érkezett azonban vissza Noviszádra a Császárt kísérő Jovanovics detektív sem. Ez a körülmény arra engedett következtetni, hogy Császár Géza még nem lépte át az ország határát. Tegnap levelezőlapot kaptunk Császár Gézától, amelyben azt írja, hogy az osztrák hatóságok nem akarják átvenni. A noviszádi rendőrség ugyanis sem rendes utlevelet nem adott neki, sem vízumot nem szerzett számára. Az osztrákok nem hajlandók átvenni, mert négy évig az SHS királyság vendégszeretettel élvezte. Miután Mari-

borban nem tudták átteni a határon, visszaküldték Zagrebba, ahonnan ismét Mariborba küldték.

Mi természetesen nem tudjuk, hogy közben a noviszádi rendőrség, vagy a belügyminiszterium milyen utasításokat adtak és milyen intézkedéseket fogantatosítottak, hogy Császár Gézát áttegyék a határon.

Tegnap délben sikerült megtudnunk, hogy a maribori határrendőrség értesítette a noviszádi rendőrséget,

hogy Császár Gézát kedden átadják Ausztriába.

Fem tudjuk hogyan történt az az átadás, az osztrákok beleegyezésével-e vagy pedig anélkül, ebben az esetben Császár Géza kálváriája nem érte véget, mert az osztrák hatóságok ismét visszadobnák jugoszláv területre.

A magyarországi numerusz klauzusz

Budapest, dec. 16. A numerusz klauzusz dolga Klebelsberg Kunó kultuszminiszter tegnap történt hazaérkezése óta a politikai élet központjába került. Igen érdekes Haller István volt kultuszminiszternek, a numerusz klauzusz apjának álláspontja ebben a kérdésben. A mai nap folyamán Haller István, a genfi közléssel kapcsolatosan a következőket mondta a Nemzeti Ujság munkatársának:

— A numerusz klauzusz egy olyan szociális rendszabály, amely nem megváltoztathatlan. Megváltoztatása azonban előfeltételekhez van kötve, amelyeknek előbb feltétlen be kell következniük. Az előfeltételek közé tartozik

többek között az is, hogy el tudjon helyezkedni az intelligencia, amely most kenyér nélkül szaladgál. Mindeneken felül helyre kell állnia annak a megzavart egyensulynak, amely a fizikai és szellemi munkákat végző osztályok között megbillent, éppen a zsidóságnak az értelmiségi, pályákra való özönlése által. Az agrár magyar állam nem képes annyi intellektuelt megtartani mint amennyi most van, azért, mert a hatszázalékos magyar zsidóság 40—50 százalék intellektuelt produkál az egyes pályákon. Az ügy különben is a közeli napokban a nemzetgyűlés elé kerül, mert Pejer Károly interpellációt jelentett be ebben az ügyben.

Miért akart meghalni a futaki úti tanítónőképző növendéke?

Gubás Ljubica a halálba akart menekülni, mert nem tudott szabadulni rögeszméjétől, hogy anyját ártatlanul csukták be az elmeógyógyintézetbe

Egy előkelő noviszádi család borzalmas tragédiája — A nyomortanyától a halálugrásig — A végzetes levél

A „Délbácska“ tegnap röviden közölte, hogy Gubás Ljubica harmadéves tanítónőképzői növendék a Futaki-úti iskola emeletéről öngyilkossági szándékkal leugrott és súlyos sérüléseket szenvedett. A kórházba szállították, ahol a halállal vívódik. Az olvasó talán csak futólag haladt el a rövidke hír mellett. Pedig a szerencsétlen Ljubica sorsa egy szomorú családi tragédia utóregzése, egy elpattant hur, amely diszharmónikus akkordokban záródott le. Egy mindennapi eset Novisad nyomortanyáiról, de annyira megható, annyira igaz és szomorú, hogy önkéntelenül is eszünkbe jut, miért is van annyi szenvedés és csalódás az élet sivár porondján. Ljubica is heroikus küzdelmet vívott sorsával, amely lesújtotta, végzetével amely édesanyja keserű sorsán keresztül megmérgezte lelkét és saját fizikumával, amely ledöntötte. Valamikor előkelő, vagyonos ember volt az apja, Gubás Emil, aki bár tanító volt, de anyagiakban nem szűkölködött. Szállásain gazdálkodott, saját házában nevelte fel gyermekeit. Boldogan élt feleségével, aki a világháború nehéz esztendeiben is osztotta ura sorsát; hiszen kitartott mellette és gyermekei nevelésének élt. A sors azonban nem mindig egyformán osztogatja adományait. A család harmonikus élete is abban a pillanatban bomlott fel, amikor Gubás Emil ugyszólván egész vagyonát belefektette hadikölcsönbe. A háború elvesztésével vele a hadikölcsön is. A sok nyomorúsághoz hozzájárult a betegség is. Egy nap bekopogott Gubásék házába is; könyörtelen kegyetlenséggel marcangolta a szegény tanító fizikumát, aki végre nem tudván megbirkózni a kórral, elbucszott kedveseitől és meghalt. Nem maradt utána más, mint özvegye és egy csomó árva.

Ettől a perctől kezdve bonyolódik le a Gubás család tragédiája és ebben a kezdődő hanyatlásban gyökerezik Ljubica végzete.

A nyomortanya

Gubás Emilné szerény nyugdíjából tengette életét. Nem kell sok fantázia hozzá, hogy elképzelhetjük, mennyi lehet egy tanító özvegyének nyugdíja. A kegyelem pénzéből jóformán még kenyérre sem jutott, pedig abból egy hatagú családot kellett eltartani. Gubásné öt éhes gyerekszáj eltartásán fáradozott. A nyomorúság egy viskóba sodorta, a Mileticseva-utca végén és a kaszárnya sarkán, ahol a jobb sorsra érdemes család egy konyhában húzódott meg. A konyhában nem volt padló, csak kövezet és az egész butorzata egy sámból állott. *Nem volt ágyuk, asztaluk, sem székek, a gyermekek édesanyjukkal együtt a hideg kőpadlón, rongyos szalmaszőnyegekön aludtak, az iskolai feladatokat is a kőpadlón irták a gyermekek.*

Igaz, hogy kezdetben még volt némi holmijuk, de a nyomorúság bekövetkeztével egymás után kellett eladogatniuk még a legszükségesebb butorberendezést is. Pedig a gyermekek már nagyok lettek, a három kicsike ugyan még nem járt iskolába, de a két nagyobb leány, *Nada* és *Ljubica* már az iskolát látogatták. Mindketten tanítónőnek készültek és mint bejáró tanítványok a futaki-úti tanítónőképzőbe jártak. A múlt év őszén hirtelen szomorú eset zavarta meg az amugyis lelki fájdalommal szenvedő családot. Özvegy Gubásné, aki a rettenetes nyomortanyát nem tudta elviselni, az *elmebetegség* tünetei mutatkoztak. A szerencsétlen asszony súlyos ideglázba esett, amely idővel üldözési mániává fajult.

Csokoládé — kenyér helyett

Ettől a perctől kezdve pokollá válik a gyermekek élete. Az anya abban a beteges mániában élt, hogy gyermekeit *el akarják rabolni*. Bezárkozott tehát a nyomortanyára és hetekig nem mutatkozott az utcán. Leányait nem en-

gedte iskolába járni és hermetikusan elzárta őket a világ elől.

Borzasztó jelenetek játszódtak le a nyomorúságos kunyhóban. A piszoktól elterjesztettek a legkisebb porontyok is; az anya pedig még az ócska cafatait is, amelyek ruha helyett leányai testét takarták, eladogatta, hogy mézet és diót vásároljon szerencsétlen csemetéinek. A havi nyugdíjából csokoládét és cukorkát szerzett be és azzal etette őket két-három napon keresztül, amíg a pénzből futotta, a hónap többi napjain pedig éheztek, mert még száraz kenyérré sem jutott. Örültségében annyira ment, hogy veret, ütötte és fojtogatta gyermekeit, ha pazarlását kifogásolták.

A rokonság köréből senki sem sietett a szerencsétlen család segítségére, pedig még most is élnek vagyonos és jómódu rokonai Novisadon. Még a hatóságok sem törődtek a rettenetes nyomortanya lakóival, bár több ízben istudomást szereztek róla.

Ljotics igazgató közbelép

Özvegy Gubásné sorsa, leányainak szomorú kálváriája végre a Tanítók Szövetségének tudomására jutott. Ljotics, a tanítónőképző igazgatójának, valamint Ruzsics és Kalugyerski tanítók közbelépésére megindult a mentőakció a szerencsétlen család érdekében. Ljotics igazgató, a humanizmusáról ismert kiváló pedagógus a legerélyesebb hatósági közbelépést sürgette, de miután meggyőződött, hogy erről az oldalról nem várhat támogatást, a Tanítók Szövetségével egyetértően hajlandónak mutatkozott, hogy a két nagyobb leányt internátusába fogadja, ahol megmenti őket a társadalomnak. Hogy azonban egyelőre a család pillanatnyi nyomorán segítsen, gyűjtési akciót indított a tanítónőképzőben, amelyet a volt kolleganők részéről Gacsics Angelina vezetett. Az intézet is hozzájárult nagyobb összeggel, amikor a pénzt összegyűjtötték, Gacsics Angelina vezetésével egy-két tanítvány elindult a nyomortanyára, hogy a pénzt átadják az anyának. Amikor beléptek, szinte kővé meredtek a rettenetes kép láttára. Az anya a gyerekekkel a pusztán kőn feküdt, rongyokba és cafatokba burkolódva, a bogarak légiója pedig elárasztotta a falakat és a szerencsétlen teremtesek meztelen testrészeit.

— Mit akartok itt? — rivallt rájuk az anya.

— Pénzt hoztunk, néni — válaszolta Gacsics Angelina, a mit az iskolában összegyűjtöttünk a gyerekek részére.

— Takarodjatok innen — ordította a szerencsétlen asszony. Nekünk nem kell pénz. Itt fekszik az arany a ládákban, nem látjátok?

— De mégis, hátha segíthetünk?

— Nem kell a ti pénzetek. Tudom, mit akartok! El akarjátok rabolni a gyermekeimet. De nem adom oda őket. Pusztuljatok innen!

És ezzel a szerencsétlen teremtes kést ragadott és bele akarta döfni Gacsics Angelina mellébe. Csak nagy erőfeszítéssel tudták lefogni és megnyugtanni.

A leányok erre eltávoztak és jelentést tettek Ljotics igazgatóknak.

Most már sürgősen akcióra kellett lépni. Ruzsics és Kalugyerszki tanítók egy szűkebb körű bizottságot alakítottak, amelyben a Tanítók Szövetségének egyes tagjai foglaltak helyet. Nagy utánjárásai sikerült végre a hatóságokat beleavatkozásra bírni. *Az elmebeteg anyát elhelyezték a madosi elmeógyógyintézetben, a három legkisebb gyermeket Zagrebban, Ljubicát és Naddát pedig Ljotics igazgató fogadta magához.*

Hogyan kerültek iskolába a szerencsétlenek

Munkatársunk előtt Ljotics igazgató részletesen nyilatkozott a két szerencsétlen teremtesről, akik tavaly október elején léptek be a tanítónő képző internátusba.

— Ugy néztek ki, amikor hozzám jöttem — mondotta Ljotics igazgató — mint *a kísértetek*. Hajuk tele volt tetűvel, ruháik rongyokban lógtak róluk, ingük és harisnyájuk egyáltalában nem volt. Mielőtt befogadtuk, meg kellett őket fürösztetni. A ruháit ellégtük és új öltözetről és fehérneműről gondoskodtunk.

Nem is volt emberformájuk szegényeknek, úgy néztek ki, mint a ketrecből kiszabadult állatok. A rettenetes szenvedés mély nyomokat hagyott rajtuk: lelki egyensúlyuk annyira fel volt bomolva, hogy kezdetben társnőikhez sem mert közeledni. Azonnal minden lehető megpróbáltunk, hogy a rendes mederbe tereljük vissza gondolatköriüket, és csakugyan a nacionalis nevelés hatása már rövid időn belül csodálatos eredményre vezetett, *Nada* és *Ljubica* is máról-honapra emberekké vedlettek, szorgalmasan hozzáfogtak a munkához és csakhamar legjobb tanítványaim lettek.

Nada, az idősebb leány a leghamarabb talált önmagára. Szorgalmasan tanult, bevégezte a tanfolyamot és azonnal tanítónővé neveztek ki, a bánáti Sztrazsa községbe, ahol most is alkalmazásban van. *Ljubica* pedig, nővére távozása után, a harmadik osztályba került. Minden kilátás azzal kecsegtetett, hogy ő is hamarosan befejezi tanulmányait. Azonban nem úgy történt, a sors másképpen intézkedett.

Ljubica fejfájásról panaszkodik

Nővére távozása után *Ljubica* hirtelen betegeskedni kezdett.

— Többször jött hozzám az igazgatói szobámba — meséli Ljotics igazgató — és fejfájásról panaszkodott. Azt mondta, hogy terhére van a tanulás, nem képes figyelni és több ízben is megtörtént vele, hogy tanítás közben ájulási rohamok támadták meg.

Intézkedtem, hogy az intézeti betegszobában pihenje ki fáradalmát. Ez több ízben is történt és amikor *Ljubica* rosszultról panaszkodott, rögtön a betegszobába utaltam, ahol rendszerint 2—3 napon belül már meggyógyult és tovább folytatta a tanulást. Amikor azonban észrevettem, hogy *Ljubica* is, mint annak idején édesanyja, melankóliába esik, hogy napról-napra sápadtabb és izgatottabb lesz, hogy fizikumja nem tud majd megküzdeni a romboló lelki betegséggel, Kalugyerszki tanító révén értesítettem *Ljubica* rokonait, hogy vegyék el a gyereket az intézetből, mert legalább két havi pihenésre van szüksége.

Közvetlen azután, hogy a tárgyalások megindultak, *Ljubica* ismét rosszultról panaszkodott.

Az öngyilkossági kísérlet

Ez vasárnap történt. Azonnal a betegszobába küldtem, ahol két társnője is tartózkodott, közöttük *Bacsanovics* Jovanka, az intézet növendéke.

Ljubica lefeküdt és hétfőre már láthatólag jobban érezte magát. Jóízűen elfogyasztotta az ebédet és a vacsorát is, sőt eidiskurált a társnőivel is. Hétfőn este, körülbelül kilenc óra lehetett, *Bacsanovics* Jovanka és másik társnője egy pillanatra eltávoztak a betegszobából. Mielőtt kimentek volna, észrevették hogy *Ljubica* szótlanul maga elé mered és hirtelen elsápadt, de nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget az egésznek. Alighogy *Bacsanovics* Jovanka kilépett az ajtón, tisztán hallotta, hogy valaki eltolta az ablak rétesét. Rosszat sejtve azonnal berohant. *Ljubica* már az ablakpárnyára állott és ugrásra készült. Jovanka nagyot sikol-

tott és a szerencsétlen teremtés háóingé után kapott, de már későn. *Ljubica nagy lendülettel az udvarra vetette magát. Egy hatalmas hórakásra esett és eszméletlenül terült el.*

A lányok sikoltására előrohant az igazgató felesége, a felügyelő kisasszony és a többi személyzet. Rögtön orvost hívtak, aki első segélyben részesítette Ljubicát. A rendőrség is a helyszínen termett és a kórházba szállította a leányt. Az orvos azonnal megvizsgálta és megállapította, hogy *eltört a hátgerince*, sebesülése tehát nagyon súlyos.

A padomban van a levél...

Másnap, amikor a szerencsétlen teremtés rövid időre magához tért, azt a kívánságát fejezte ki, hogy Ljotics igazgatóval szeretne beszélni. Az igazgató azonnal kiment és a leány bágyadtan, tört szavakkal így szólt hozzá:

— A negyedik padban... a második fiókban... van egy levél... anyámtól kaptam... ez megfogja Önnek magyarázni, miért akartam meghalni.

Többet nem szólt, elájult.

Az igazgató a megjelölt helyen megtalálta a levelet. Ljubica édesanyja írta a módosi elmeógyógyintézetből. A kusza vonásokkal írt, helyenként összefüggéstelen levél így szól:

Kedves Ljubica!

Ma megkaptam levelezőlapodat! tehát Nada egy faluban van? Hát nem emlékeztek, mit mondatok annak idején? Hogyha állást kaptok, majd eljő hozzám a nagybajuszu Koszta és kukoricakenyérrel és mézzel kínál meg, ő pedig állandóan sir, ti pedig pulyka pecsenyét és tortát ígértek. Nada sajnos apja természetét örökölte és állandóan takargat valamit. A faluban talán azt hiszik, hogy az ő kenyérére vagyok utalva? Vagy, hogy írni fogok neki? Isten ments! A nyáron majd minden megváltozik. Es ha azt gondoljátok, hogy hibát követtem el azaz, hogy eladtam a holmimat, akkor nagyon tévedtek, mert tudok én olyan is lenni és selyemruhában járni! Ha pedig pénzem volna, akkor rendes asszony volnék! Nem irsz nekem őszintén, hanem hazudsz! *Te élve temettél el engem, hogy szabadulhass tőlem.* Irjál mi ujság odahaza, mert ha nem irsz, megölöm magamat. Ne hazudjatok nekem, mert megátkozlak titeket! Kacsanszkiné férje azt mondja, hogy a gyerekek Momcsilónál és Emilnél vannak, ti pedig azt mondjátok, hogy Siden tartózkodnak. Es hol van Nada? Szégyeld magadat, mindenemet elvertem, hogy felnevelhesselek titeket és ez most a köszönet, ti képmutatók! Kitől féltetek tulajdonképpen? Az Istentől féljete, mert *anyátok nem bolond.* De eljő majd a leszámolás órája és a büntetés azoknak, akik megérdemlik.

Anya. Ljubicát, aki amugyis keserves szemrehányásokkal illette magát anyja betegsége miatt, a levél tartalma annyira felizgatta képzeletét annyira felcsigázta, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Ez a levél volt tehát tettének közvetlen oka, annál is inkább, mert utóbbi időben szinte rögeszméje lett, hogy anyját ártatlanul zárták be az elmeógyógyintézetbe.

Ljotics igazgató különben kijelentette munkatársunknak, hogy az egész Gubás család terhelt, Ljubica nagyanyja is elmeógyógyintézetben halt meg, édesanyjánál pedig a rettenetes nyomor és szenvedés váltotta ki a borzasztó betegséget, amelynek következményeit a szerencsétlen gyermekek is viselik... K. A.

HA A NŐ SZIVÉHEZ

akar férközni, csak a SOA-nál vegye Karácsonyi prezentjét.

REDUKÁLT ÁRAK!

Ijesztő mérvben csökken a városokban az élelmi cikkek fogyasztása

A munkások, a tisztviselők, tanítók és tanárok 30—40 százalékkal redukálták a hús, liszt, zsír- és cukorszükségletüket

Közgazdasági életünk mindenkorai nivójának legbiztosabb fokmérője az élelmicikkek fogyasztásának emelkedő, illetve süllyedő tendenciája. Aszerint, ahogy a nagy fogyasztókönység bőségesebben láthatja el magát hussal, liszttel, zsírral, kenyérral, cukorral stb., vagy pedig, ha mind e nélkülözhetetlen anyagok fogyasztását kénytelen leredukálni, állapíthatjuk meg hajszálpontosan, hogy nyomor vagy jólét uralkodik-e egy-egy országban. A Délbácska munkatarse beszélgetett az élelmiszer-szakma néhány noviszádi képviselőjével. Az ő bemonadásuk, amely kétségtelenül az egész Vojvodinára is vonatkozik, megdöbbentő képet ad a dolgok jelenlegi helyzetéről.

A hentesek és mészárosok egyértelműen úgy nyilatkoznak, hogy a hús- és zsírfogyasztás legalább 20—40 százaléknnyira csökkent az utóbbi hónapokban.

Különösen a készíztetéses emberek, tehát tisztviselők, tanárok, különböző állami alkalmazottak és a munkások olyan silány anyagi viszonyok között élnek, hogy kénytelenek megvonni maguktól a húst, zsírt, cukrot és általában mindama tápláló ételeket, amelyek legelsőrendű közlelmezési cikkeként ismeretesek.

A liszt- és kenyérkereskedők hasonló szomorú nyilatkozatokat adtak. Sokkal kisebb a liszt- és kenyérfogyasztás, mint tavaly ilyenkor. Pedig már a tavalyi esztendő is csökkenést mutatott az azt megelőző évvel szemben. Nagy mértékben csökkent a tej és vaj fogyasztás is. Mindennek tudható be, hogy az élelmezési szakmában erős a munkapangás. A fixizetéses alkalmazottak, tehát leginkább a középosztályhoz tartozó különböző kategóriájú hivatalnokok, tanítók és tanárok olyan silány díjazásban részesülnek, hogy nem képesek a legminimálisabb szükségleteiket sem fedezni.

Tizezrével vannak olyan családok, akik húst havonként legfeljebb, ha egyszer ehetnek. S miután a vaját és a cukrot is erősen redukálniok kellett, sőt a kenyér adatokat is megkicsinyítették, a táplálkozásnak ez a kényszerű megszorítása természetesen a serdülő generáció

fizikumán és idegrendszerébe fog leginkább maradandó nyomokat hagyni.

Ugyanigy a munkásság ellátása és táplálkozása szintén a lehető legsíralmasabb. Hozzáértők becslése szerint a fejadagok legalább ötven százalékkal csökkentek a háboru előttihez viszonyítva.

Emellett mindenütt az olcsóbb, tehát a silányabb fogyasztási cikkek keresik. A munkássztyához tartozók között még azok is néhez nyomorral küzködnek, akik pillanatnyilag nem érzik a munkanélküliség borzalmas átkát. Milyen sanyaru lehet azoknak sorsa, akiket a rettenetes gazdasági válság következtében leépítettek. Érthetetlen rejtély marad előttünk mindvégig, hogy e teljesen keresetnélküli tömegek mivel táplálkoznak. Ezeknek még a legsilányabb élelmicikkekre sem tellik. Így magyarázható meg, hogy a legaltalanosabb tömegélelmicikkek, a burgonyának fogyasztása is érzékenyen hanyatlott.

A ruházati cikkek piacán is érezhető, hogy a városi közönség, de különösen a munkásság, csak a legolcsóbb holmit keresi. Nem veszi, mert nem veheti figyelembe, hogy az olcsó áru silány is egyben és amit e révén nyer, elveszti a vámon. Igen sok tanár, tanító, tisztviselő pedig egyáltalán már évek óta nem vásárol ruházati cikket. A meglévő holmijaikat toldozzák, feldozzák, vagy fordígtják újra meg újra.

Sajnos, csak a szeszfogyasztás mutat emelkedő tendenciát a városokban. Szomorú jele ez annak, hogy a legyengült szervezet olcsó és gyors hatást előidéző melegítő szer után sóvárog. Ami a falusi gazdálkodó lakosság táplálkozási viszonyait illeti, erre nézve nem sikerült pontos és megbízható adatokat szereznünk. Minden bizonnyal azonban táplálkozás szempontjából a falu népe fölötté áll a városi dolgozóknak. Még a legszegényebnek is közülük akad egy-egy hizó dísznöja, némi gabonája és tejhez is könnyebben juthat. Ugy, hogy a falusiak legalább a táplálkozás hiányának nyomorúságától vannak, úgy ahogy, megmentve.

Háboru fenyeget a petroleum trösztök harca miatt

Törökország fegyveresen védi meg Mosszult

Páris, dec. 16. Angorától érkezett jelentés szerint, izgalmas éjszakája volt a török kormányoknak. A köztársaság elnökénél az éjjeli órákig folytak a megbeszélések és általában azt hiszik, hogy Törökország nem fog engedni a népszövetségnek, hanem fegyverrel fogja megakadályozni, hogy Irak főbiztosa Fejsal,

Anglia hűbéri birtokába vehesse Mossuli vidékét. Párisban úgy vélik, hogy a török szabadcsapatoknak hatalmas anyagi támogatás áll rendelkezésre a Rockefeller csoport részéről, amely a népszövetség döntése után sem akarja átadni a mossuli petroleum forrásokat az angol Shell petroleum trösztnek.

Befejezték a vizsgálatot az ingyenkakao egyesület ügyében

A noviszádi törvényszéken levő kiskoruak bíróságának vizsgálóbírója Obradovics Dusán befejezte a vizsgálatot a nagy szencziót keltett kisleánykereskedelmi bűnygyben. A rendőrség által letartóztatott keritőnt Obradovics Dusán vizsgálóbíró szabadlábra helyezte. Együttal elküldte az ügyre vonatkozó összes aktákat a noviszádi ügyészséghez, amely az ügy áttanulmányozása után fogja csak megtenni indítványát.

Obradovics Dusán a kiskoruak vizsgálóbírója nemcsak a letartóztatott keritőnt hallgatta ki, hanem azokat a kisleányokat is, akik meglátogatták a meggyanusított férfiakat, továbbá az ügyben meggyanusított három férfit is.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy egyes idősebb urak tényleg lakásukra csaltak kisleányokat, amit maguk a gyanusítottak is beismertek. Különösen egy előkelő állást betöltő idős bb ur ellen merültek fel súlyos panaszok, akinek lakásán valóságos orgiák voltak. Miután a vizsgálat megállapította ezen idősebb urak bűnösségét, valószínű, hogy az ügyészség most ezek ellen fog vádat emelni. Tekintve, hogy Obradovics Dusán a fiatalokruak vizsgálóbírója teljesen befejezte a vizsgálatot, az ügyészség rövidesen elkészíti a vádiratot és így a jövő év elején már tárgyalásra is sor kerülhet az ingyenkakao egyesület ügyében.

Jön!

Austria sirásója!

Jön!

Redi ezredes, az osztrák katonai kémszervezet főnökének története

HIREK

1925. December 17. Csütörtök

Római katolikus, protestáns és görög keleti: *Allami ünnep. Ófelsége a király születésnapja.* A nap kel reggel 7 óra 42 perckor, nyugszik 4 óra 10 perckor. A hold kel 9 óra 1 perckor, nyugszik 7 óra 28 perckor. Nemzeti Színház: Ünnepi előadás: Vojvoda Brana. Apolló mozi: Erő és szépség.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban további erős havazás várható, különösen délen és keleten, nyugaton pedig nagyon hideg lesz a szelek délen erősebbek lesznek, a felhőzet és köd továbbra is terjedni fog. A tengerparton esőzések lesznek, az ország belsejében havazás. Nyugaton kevesebb lesz a csapadék, de északnyugatról újabb hideghullám érkezik és a hőmérséklet északon mindenütt 10 fok lesz a fagypontra alatt.

— **A király születésnapja** A király mai születésnapja alkalmával az összes novisadi templomokban hálaadó istentisztelet lesz. Az örmény katolikus templomban 8 órakor a belvárosi plébánia templomban 9 órakor, a református és evangélikus templomban 9 órakor, a gör. keleti szerb püspöki templomban fél 10 órakor, a zsidó templomban pedig negyed 11 órakor lesz az istentisztelet. Este a novisadi és petrovaradini helyőrségek tisztikara bált rendez a Sloboda szálló nagytermében. A bál este fél tíz órakor kezdődik.

— **A polgármester fogadó órái a király születésnapján.** Milovanovics Milan polgármester december hó 17-én, Ó Felsége a király születésnapján, délelőtt fél 12—1 óráig fogadja a szerencsekívánatokat a városháza kistermében.

— **Királyképet vásárol a város.** Novisad város kibővített tanácsa hétfőn, e hó 21-én megtartandó közgyűlésén háromtagú bizottságot fog választani, amelynek feladata lesz Ófelségei, a király és királyné képeinek beszerzése.

— **A beltéri kath. kör** e hó 19-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel, saját helyiségében (Templomudvar 2. sz.) *jótekonycélú* műsoros estélyt rendez *Belépődíj személyenként 15 dinár.* A tiszta jövedelem szegénysorsu gyermekek felruházására lesz fordítva, miért is tisztelettel felkérjük t. tagtársainkat, hogy az estélyen minél nagyobb számban résztvenni sziveskedjenek, hogy az igen sok segélyre szoruló gyermek közül a szeretet ünnepére minél több gyermeket láthassunk el a szigorú tél idején ruhaneművel. Tisztelettel az *elnökség.*

— **Az új perzsa sah letette az esküt.** A Chicago Tribunnak jelentik Teheránból: Riza kán az új perzsa sah előtt letette a parlamenti esküt. Az ünnepélyes szertartáson a külföldi diplomáciai képviselők is teljes számmal jelen voltak.

— **Meghülés ellen** legtermészetesebb és legkittünőbb szer a természetes tiszta virágméz.

— **A novisadi sakk-klub elsőrendű mérkőzése.** A novisadi sakk-klub ez év decemberében is megtartja elsőrendű mérkőzését, amelyen a klub legjobb játékosai vesznek részt. A mérkőzést december 20-án kezdik meg az Elite kávéházban.

— **Oriási orkán dühöngött Nápolyban.** Nápolyból jelentik: A városban óriási orkán dühöngött, amely sokhelyütt elszakította a villamos huzalokat úgy, hogy este a városban sehol sem volt villanyvillágítás. Több helyen tűz ütött ki, amely a nagy szélvészen gyorsan terjedt. Hirtelen óriási zápor keletkezett és részben a tűz, részben a víz számos épületet elpusztított.

(x) **A Novisadi Athletikai Klub** dec. hó 20-án délután 6 órai kezdettel a Római Kath. Kör disztermében tartja szokásos karácsonyi ünnepélyét. Elnökség. 2—

— **Titokzatos eset egy beogradi kávéházban.** A beogradi Boulevard kávéházban tegnap este titokzatos esemény játszódott le. Fél tíz óra tájban egy nagyobb társaság tért be a kávéházba. A társaság, amelyben két póstás és egy komitácsi ruhába öltözött egyén volt, egy nagy asztalnál foglalt helyet és bort és szódát rendelt. A komitácsi nem nyult a borhoz, hanem fekete kávé kivánt.

A vendéglős két liter bort és egy csésze feketét tett le az asztalra. A társaság jókedvűen elbeszélgetett, a komitácsi pedig közben süröslögte a kávéját. Alighogy behörpintette a csésze tartalmát, egyszerre elsápadt, leszédült a székről és a padlóra zuhant.

— **Segítség!** — ordította kétségbeesetten — megmérgezték a kávémat.

A vendéglős és a pincérek odarohantak, de a szerencsétlen ember rettenetes görcsökben fetrengett a földön.

— **Megmérgezték!** — kiáltotta. — Segítetek emberek! Én vojvoda Trpko vagyok!

Mire felemelték, már elvesztette eszméletét. A vendéglős azonnal értesítette a rendőrséget, amely haladéktalanul kiszállt a helyszínre és az ájult vojvodát kocsin a kórházba szállította.

Az ügyeletes orvos azonnal megvizsgálta a beteget, de nem tudta megállapítani, vajjon mérgezés esete forog-e fenn. Azonnal gyomormosást alkalmaztak, de a beteg nem tért eszméltre s így a rendőrség nem tudta kihallgatni.

Mindezeidig csak annyit lehetett megállapítani, hogy a szerencsétlenül járt ember Jovanovics Trpko, volt komitácsi vojvoda, aki a csetnikek beogradi kongresszusán vett részt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A NAK** műsoros estélye december 25-én lesz a Slobodában.

— **A nagystilű szélhámós vége.** Kassáról jelentik: Nagystilű szélhámóst fogott el tegnap a kassai rendőrség. Négy évvel ezelőtt hirtelen feltűnt Kassán egy Hauser Elemér nevű fiatalember, aki Toubridge angol admirális titkárnak adta ki magát és ezen a címen rengeteg szélhámosságot követett el. Sorra zsarolta a felvidéki városokat és terrorisztikus fellépésével a szlovenszki magyaroktól is sok pénzt csalt ki. Szélhámosságait végül Brünnben leleplezték és az ottani rendőrség körözölevele alapján, a kassai rendőrség végre a rég megérdemelt sorsára juttatta Hauser Elemért.

— **Caron, Le Narcisse Noir** dekánként a Soánál. 1—0

(x) **Francia parfümeria és drogériai cikkeket ingyen** ugyan nem adok, de költözködés miatt igen olcsón eladom. Használja ki az alkalmat. Hygea drogeria K. Zsivojnovics Novisad. 2—

— **Erő és Szépség.** Egy német film járja be a világot, amely bátor kézzel oldotta meg a testápolás fontos problémájának népszerűsítését nem törődve az álszeméremmel s számítva arra, hogy a film oktató képeiben nem trágárságot, hanem csak a tisztaság és minden mellékgondolattól ment Szépséget fogják látni. Az „Erő és Szépség” kulturális szó nemes értelmében. A meztelen test mozgásában a grációzitást és a ritmust mutatja — az egészség szolgálatában. Az Erő és Szépség-et ilyen szempontból kell megítélni s akkor mindenki hasznos, tanulságos szórakozással lesz gazdagabb, aki megnézi ezt a remek látványosságot. Az „Erő és szépség” ma megy az Apollóban, valamint az Odeonban bamu átásra kerül. Az Apollóban 3, 5, fél 7, fél 9 órakor, az Odeonban fél 6 és 9 órakor, rendes helyárak mellett.

(x) **Abonensek részére** jó és olcsó házikoszt. Tiszta vendégszobák kaphatók. Novisad, Zseljeznicka-utca 95.

(x) Mégis csak **Mocko i drugnál** vásárolhatja a legjobb és legjobban cipőket.

Radics ricinussal gyógyít

A „Politikában” olvassuk: Radics István közoktatásügyi miniszter a maribori népgyűlésen kijelentette, hogy Beogradot, Zagrebot és Lyublyanát, ha nem alkalmazkodnak a mai politikai viszonyokhoz, ha kell, ricinussal is fogja gyógyítani.

Rádicsnak igaza van. Ricinust akkor szoktak bevenni a betegek, ha megterhelik a gyomrukot. És Radics kissé tulnehez falat volt az országnak.

— **Értesitem a kath. olv. és gazdakör vigalmi bizottság tagjait és a Katica szindarab összes szereplőit, hogy f. hó 17-én csütörtök este 7 órakor kör helyiségében megjelenni sziveskedjenek tisztelettel a vigalmi elnök.** 2—

— **Millió csekkcsalás.** Budapestről jelentik: Oriási csekkcsalás foglalkoztatja 48 óra óta három ország rendőrségét. Egy nemzetközi csekkhamisító banda nagyarányú csalásokat követett el egy pozsonyi, egy bécsi és egy budapesti bank kárára. A nagyarányú csekkhamisítás Marchesi nevű vezérének kézrekerítésére a budapesti rendőrség megindította a nyomozást. A főkapitányság a bécsi rendőrség távirata alapján értesült a csalásról. Eddig sikerült annyit megállapítani, hogy az egyik közintézet, a Banca Commerciale Italiana terhére ötvenmillió koronát fizetett ki a csalók által bemutatott hamis csekk alapján.

— **Elsőrendű tűzifák, legjobb porosz szalon kőszén és gázkoksz** házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

— **Ifjúsági iratok, szépirodalmi művek, imakönyvek, képeskönyvek, levélpapírok, levelezőlap és bélyegalbumok** jutányos árban kaphatók Ábrahám János könyvkereskedésében Novisad, Péter Király utca 30. (Hitközségi palota).

— **Öt munkást eltemetett egy hegyomlás.** Passauból jelentik: Tegnap délután Lohwiesében súlyos szerencsétlenség történt. A sziklatömegek beomlottak és maguk alá temeték öt munkást, akiket eddig nem tudtak kiszabadítani. A beomlást követő kőgörget meg három munkást súlyosan megsebesített. Az áldozatok mind házasságban voltak, kiszabadításuk hosszú időt vesz igénybe.

— **Földrengés Perzsiában.** Londonból táviratozzák: Az alahabadii (India) lapok jelentése szerint december 11-12-én Cnorosanban (Perzsa) földrengés volt, amelyet több heves földrengés követett. Sirvan szomszédságában egy egész falu teljesen elpusztult. A faluban mintegy kétszáz ház volt, ezek mind rombadőltek. A földrengés áldozatainak száma husz halott és husz sebesült.

(x) **Deszkat legjobb minőségben** vásárolhat Lisics új fatelepén, a kanálison túl, a Temerini-uton. 2266—1-0

(x) **Tűzifa, koks, porosz szén legjobb, legolcsóbb** Vinkovits fatelepén, Örmény-ut. Telefon 257. 2393-1-30

A legszebb és maradandó értékű Karácsonyi ajándék egy

Eredeti olajfestmény

a Bröder és Fenyő-cégnél, (Dunavska ul. 22.) ki nem váltott, beraktározott képek, a fuvarköltiségek fedezetére minden elfogadható áron eladatnak. 1—3

A 70 nyereménytárgy kiosztása

december 21-én kezdődik, vásároljon tehát a Lukács parfümeriában.

Még ma, dec. 17-én az APOLLÓ-ban a nagy, modern kulturális film:

ERŐ és SZÉPSÉG

— Mindenkit érdekel! —

SPORT

Az 'Achilles' kerékpáregylet közgyűlése

Vasárnap délelőtt sportemberek népes táborától volt hangos a Maros vendéglő. Az egyik szobában a NAK tartotta népes közgyűlését, a másikban az Achilles kerékpáregylet. A két gyülekezet békésen megfért egymás mellett, annál is inkább, mert az örök békéltető a Maros-féle jó vörös bor egyik helyen sem hiányzott. Ezen a téren számbeli kisebbségük ellenére a kerékpárosok mutattak nagyobb formát. Nem szabad előlött csodálkozni, hiszen a kerékpárosok szezonja már lejárt, a sport iránti lelkesedést azonban a holt szezonban is ébren kell tartani.

A fiatal és szimpatikus egyesületnek ez volt az első évi közgyűlése. A gyűlés nyugodt lefolyása azt bizonyítja, hogy a nagy feladatok elé állított vezetőség a kezdet nehézségeit sikeresen oldotta meg, mert a közgyűlés legtöbb tagját a jövő évre is egyhangulag érdemesnek tartotta a bizalomra.

Az elmúlt év működése, a legszebb eredményekre jogosít a jövőt illetőleg. A tagok lelkesedése az alapítás és megszervezés nehézségeit szinte játszva küzdötték le, úgy, hogy a nyár folyamán nemcsak kitűnően sikerült társas kirándulásokat, hanem két országúti versenyt is rendezett az egyesület. A versenyek népes mezőnye és az elért jó eredmények arra engednek következtetni, hogy talán már a jövő szombaton országos viszonylatban is számottevő eredményt fognak elérni az egyesület versenyzői.

Külön dicséret illeti meg az egyesületet azért, hogy a női sport fejlesztésére is nagy gondot fordított.

A szokásos beszámoló után megejtették a választásokat a következő eredménnyel:

Elnökök: Polyakovics Vince, Holicki Károly.
Alelnök: Beck János.
Titkárok: Polyakovics István, Vinkle Antal.
Pénztáros: Paczik István.
Ellenőr: Kojov-Otta János.
Művezetők: Heiser Jenő, Alexander Ferenc, Kovács Sándor.
Egyleti orvos: dr. Bauer Ferenc.
Választmány: Forgács György, Hoffmann Fülöp, Lappy Vilmos, Lucianovics Hugó.
Póttagok: Beretics Antal, Irsay Antal, Vinterfeld Vilmos, Butor Antal.
Számvizsgálók: Polyakovics Dezső, Siposs János.

TÖRVÉNYSZÉK

Após és vő harca

Két évre ítélték Straub Jakobot

A novisadi törvényszék tegnap folytatta a tárgyalást Straub Jakob bűnpörében. Straub Jakobné öngyilkosságáról nem tárgyaltak, miután ez ügyben még folytatni kell a nyomozást, hanem csak Straub apósának, Arnold Györgynek veje elleni feljelentésével foglalkoztak. Arnold György azzal vádolta vejét, hogy az egy írógépet, egy gramofont, egy képet és négy vasrudat lopott tőle, Straub ezzel szemben azt állítja, hogy ezek a tárgyak az ő tulajdonát képezték és mint a sajátját vitte el. Váltóhamisítással is vádolta apósa, amit azáltal követett el, hogy Nagypál János nevét hamisította egy váltóra. Straub a tárgyaláson bevallotta, hogy ő és néhai felesége tényleg aláírták Nagypál nevét egy váltóra, de nem azzal a szándékkal, hogy azt értékesítsék.

Apósa, Arnold György és felesége kihallgatásukkor azt vallották, hogy ők teljesen leszámoltak Straubbal, aki a holmikát már a leszámolás után vitte el, bár azok értékét a leszámolás alkalmával kifizették neki. A Nagypál

nevére hamisított váltóról azt mondta Arnold, hogy Straub adta át neki a váltót azzal, hogy ezt Nagypál tartozásai fedezése fejében adja. Nagypál ugyanis megvette Arnold György apatini házát és 75 000 dinárral adós maradt, ezt az összeget Straub Jakob felvette, a pénzt elköltötte, és hogy apósa előtt fedezve legyen, hamisította a váltót.

A bíróság bűnösnek mondotta ki Straub Jakobot és két évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, elítélt és védő pedig felmentésért felebbezett.

§ Felmentett aradi hírlapíró. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári hadbíró tegnap tárgyalta Károly Sándor aradi hírlapíró perét, aki a múlt év folyamán egy erőteljes cikkben élesen támadta Arad város vezetését, amiért a Kossuth szobrot és a tizenhárom vértanú szobrát bedeszéltette. A hadbíró rövid tárgyalás után felmentő ítéletet hozott.

§ A magyarországi amnesztia. Budapestről jelentik: Az igazságügyminiszter már elküldte utasítását arra, hogy írják össze azoknak a névsorát, akik ebben az esztendőben kegyelemben részesülnek. Az általános amnesztia szempontjából elsősorban az ugynevezett politikai bűnösök szabadulnak ki a börtönből. Ezek csaknem valamennyien olyanok, akiket sajtó útján elkövetett bűntett miatt ítélték el. Az amnesztia rendelet még a hét végén megjelenik. Hogy Beniczky Ödön is a kiszabadulók között lesz-e, arról illetékes helyen nem nyilatkoztak.

Piéh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznička ul. 38.

Tűzifa, kőszén, koks

legolcsóbb, legjobb
LIGNUM BRACA POPOVIĆ cégénél, Jermenski drum.
Telefon 585.

Egy spanyol királyi herceg bünszövetkezete

Párisból jelentik. Aki Párisban járt és a montmartrei, nem nyilvános mulató helyeken is járt, ahol nagypénzü mindenbe beféradtak, beteges hajlamaikat még pénzükért kielégíthetik, tudják jól, hogy ezeken a titkos mulató helyeken minden kapható, ami az idegeket még meg tudja feszíteni. Aki a montmartrei éjszakát ismeri, nagyon jól tudja, hogy a rendőrség minden ébersége dacára is, a pénzen vásárolható szerelmen kívül mennyi bünt, szennyet rejtegetnek a titkosan meghúzódó találkahelyek, földalatti korcsmák, a Sacre-Ceur irányába futó zeg-zugos kis utcák polgáriasan kinéző háza. És hiába minden, a rendőrség buzgalmas munkája nem tudja kiirtani a bűnöknek e melegágyait. Néha egy-egy véletlen mégis megnyitja ezeknek a titkos helyeknek a kapuját és ilyenkor a nyilvánosság betekinthez azoknak a borzalmas sötétségébe.

Az orosz diák halála

A napokban hirtelenül elhunyt Georg Georgevics Sassenbacher orosz diák. Halála azután olyan dologról rántotta le a leplet, amely talán Európa minden rendőrségének munkát fog adni. Sassenbacher holttestét a központi bonctani intézetbe szállították, ahol megtörtént a felboncolása. Ennek alapján tisztázódott a fiatal diák hirtelen halálának rejtélyes oka is. Az orvosi vizsgálat ugyanis megállapította, hogy az orosz diákok morfium ölte meg.

Az orvosi megállapítás alapján a rendőrség azonnal nyomozást indított. A diák lakásán házkutatást tartottak, amelynek eredménye meglepő volt. Az egyik szekrényben egy kis csomagban majdnem egy kilónyi kokaint, morfiumot és hasist találtak. A rendőri nyomozás nem állt meg ennél az eredménynél, hanem tovább kutatott. Két-három napi nyomozás azután egy mérget árusító nagy nemzetközi banda le-

fülelését eredményezte, amelynek élén a spanyol királyi családnak egyik elzüllött tagja, Lajos herceg áll.

A banda tagjai, akik a különböző mérgeket forgalomba hozták, volt cári orosz tisztek, volt előkelő hivatalnokok, a politikai életben valamikor nagy szerepet játszott orosz arisztokrata asszonyok, akiket a száműzetés borzalmas nyomorúsága hajtott a montmartrei és montparnassei éjszakába.

A spanyol herceg

A banda megalapítója, jobban mondva feje Lajos, spanyol királyi herceg, kinek nevét már évek óta jól ismeri a rendőri krónikák híves olvasója. Lajos herceget éppen egy évvel ezelőtt tagadta ki a spanyol királyi familia, amire a hercegnek botrányos és sokszor a büntető törvénykönyv szabályaiba ütköző életmódja szolgáltatott okot. Botrányairól még a múlt évben sokat írtak a világlapok. Mikor azután a királyi család erélyes fellépése megtörtént s a madridi pénzforrás, amelyből nagyszerűen lehetett fedezni a herceg mindig botrányba fuló mulatozásainak költségeit, bedugult, Lajos herceg egyszerre megindult a lejtőn, amely a Montmartre bűnös éjszakájába vezetett.

Uglátszik, végső lezüllottságában folyamodott annak a bandának megalapításához, amely kokainnal, morfiummal és hasissal látta el a Montparnasse és Montmartre szerencsétlen megtévelyedetteit.

Öt kiló méreg

Az orosz diák halála, aki, mint kiderült, elárúsítója és fogyasztója is volt a banda cikkeinek, súlyos áldozat ugyan, de ennek köszönhető, hogy a rendőrség a nagyszerűen megszervezett bandát leleplezte. A házkutatások folyamában vannak, tegnap a hercegnél történt házkutatás alkalmával mintegy öt kilogrammnyi méreg, amellyel egy egész országot meg lehetett volna mérgezni, került a rendőrség kezére.

A nyomozás széles körben folyik tovább, aminek alapján már megállapítást nyert, hogy az Európa különböző városában az utóbbi időben leleplezett kokaint, morfiumot, hasist árusító bandái összeköttetésben álltak a párisival és innen kapták anyagukat.

Eddig több letartóztatás történt és valószínű, hogy a vizsgálat külföldre is ki fog terjedni.

Eltemették a Hajdu családot

A szombati borzalmas családi katasztrófa négy áldozatát ma délután temették el. A temető felé közlekedő zsufolt villamosok a közönség óriási tömegét szállították ki a halottasházhoz. Amikor a családi dráma áldozatait sírjukba helyezték, a közönség köréből sok helyen hangos zokogás hallatszott. A család egyetlen életbenmaradt tagjának a tizenöt éves Kátának állapota változatlanul súlyos.

Az új francia pénzügyminiszter

Páris dec. 16. Loucheur francia pénzügyminiszter tegnap este benyújtotta lemondását Briand miniszterelnöknek. Loucheur uglátszik még sem akarta elődje Cailleaux példáját követni és az egész kormányt megbuktatni.

Ma délelőtt Briand elnökletével minisztertanácsot tartottak, hogy Loucheur pénzügyminiszter lemondása folytán bekövetkezett helyzetet megbeszéljék. Mint a Havas iroda jelenti, Briand hajlandó Doumer szenátort, a szenátus pénzügyi bizottságának elnökét Loucheur utódjává a kabinetben megbízni. Annyi bizonyos, hogy a miniszterelnök Doumerrel tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott. A Havas iroda valószínűnek tartja, hogy Doumer kinevezése még ma délelőtt megtörténik. A Petit Parisien értesülése szerint Doumer elvben már elfogadta a megbízatást.

Hirdessen a Délbácskában

Interpelláció a numerusz klauzusz ügyében

Budapest, dec. 16. A magyar nemzetgyűlés mai ülésén a numerusz klauzuszról tárgyaltak.

Szilágyi Lajos felszólalásában tiltakozik az ellen, hogy a miniszterelnök valahányszor a nemzetgyűlés előtt a közvéleményt tájékoztatni óhajtja, nézeteit előzőleg mindig pártjában hozza nyilvánosságra. A numerusz klauzusszal kapcsolatban deklarációt terjeszt be, amelynek bevezetőjében a numerusz klauzusz eltörlését követeli. Békében a zsidó vallású állampolgárokat senki sem tekintette fajnak, vagy nemzetiségnek. Véleménye szerint az utódállamokban élő magyarság részére csak akkor várhat az ország egyenlő elbánást, ha azt Magyarország is mindenki részére biztosítja. A magyarországi zsidóságnak a külföldi beavatkozás ellen kimondott tiltakozását a kormány érvnek használta fel Genfben. Ez a tiltakozás nem a numerusz klauzusz fenntartása, hanem csupán annak megszüntetésére szolgálhat alapul. A kormánypart zajos derűtsége közben azzal fejezi be beszédét, hogy Magyarországon burkolt kormányválság van.

Eöry Szabó Dezső szintén a numerusz klauzusszal foglalkozik és kijelenti, hogy bár egyidőben nem volt híve annak, most a tények jobb ismeretében helyesli. Az országnak szüksége van arra, hogy a diplomás emberek számát korlátozza. Bár csak az utódállamokban élő magyarság számára megfelelő módon biztosítanak az érvényesülést úgy, a hogy azt a numerusz klauzusz a zsidóság részére biztosítja Magyarországon. A nemzet nagy többsége azt követeli, hogy ne történjék változás a numerusz klauzusz kérdésében.

A DUNA VIZÁLLÁSA

December 3-án reggel	—	—	—	302
December 4-én	—	—	—	287
December 5-én	—	—	—	264
December 6-án	—	—	—	256
December 7-én	—	—	—	244
December 8-án	—	—	—	200
December 9-én	—	—	—	166
December 10-én	—	—	—	138
December 11-én	—	—	—	125
December 12-én	—	—	—	122
December 13-án	—	—	—	94
December 14-én	—	—	—	80
December 15-én	—	—	—	72
December 16-án	—	—	—	66

Egy négy üléses és két fogatra is alkalmas

szánkó azonnal **eladó**
Bővebb megtudható: Banátska ulica 10. szám

A dinár árfolyamai

Bécs	1260.75	Prága	59.85
Budapest	1262.—	Berlin	—

Dec. 16	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.21	—	—	177.25
Zürich	—	1089.—	1089.50	1931.—
Newyork	518.—	56.40	56.425	—
London	25.122	273.85	273.40	485.—
Páris	19.95	203.—	204.50	357.—
Milano	20.91	228.—	227.7/8	404.—
Prága	15.38	167.37	167.—	296.25
Berlin	—	1343.—	1343.25	2380.—
Budapest	72.80	791.50	795.—	14.1/8
Brüsszel	23.55	256.—	—	453.50
Bécs	—	796.—	796.50	14.25
Bukarest	245.—	—	—	—
Amsterdam	—	22.73	22.64	4018.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 december 16, 5 óra

Bécs	796.—	Prága	167.37
Páris	203.—	Zürich	1089.—
Milano	228.—	London	273.85
Newyork	56.40	Budapest	791.50

Irányzat: csendes

Zagrebi tőzsde

1925 december 16, 5 óra

Bécs	796.50	Prága	167.—
Páris	204.50	Zürich	1089.50
Milano	227.1/8	London	273.40
Newyork	56.42	Budapest	795.—

Irányzat: szilárd

Chicagol terménytőzsde

1925 december 16, 10 óra

December	169.50	December	77.1/8
május 1926	165.3/8	május 1926	83.7/8
Julius	145.1/8	Julius	85.5/8

Irányzat: buza, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 december 16. (Hivatalos jegyzések)

Buza	bácskai Usancen, duplikát kassza	kinálat 290.—, kereslet 280.—
Tengeri	bácskai uj, kval. gar. duplikát kassza	kinálat 125.—, kötés 125.—, 100 mm
	szerémi uj, I. kval. gar. duplikát kassza	kötés 132.50, 500 mm
	szerémi II-III-IV, Indjija paritás	kötés 140.—, 3000 mm
Buzaliszt	bácskai 5. sz. kenyér d.k. kötés	360.—, 100 mm

Irányzat: csendes

Szerkesztésért felel: TOMAN SÁNDOR

Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

APRÓ HIRDETÉSEK

500 dinár JUTALMAT Egy és félhónapos faradok annak, aki részemre kaskutya ELADÓ. Cim: Novisadon megfelelő állandó állást szerez. Cim: Trikovics (Deak)téri orosz trafik. 2525-1-7 2530-1-3

HIRDETÉSEK

Eladásra kerül a szállító kivánságára:

57 darab valódi PERZSA SZÖNYEG

melyeket a vevő idejében át nem vett. Egyes példányok is kaphatók. Érdeklődni és megtekinteni lehetne naponta 9—12-ig és 2—6-ig

SCHENKER & COMP.

szállító cégnél
Novisad, Sremska ul. 7. (a Strand uton.)
2547-1-5

Nem kerül fáradságába!

Egy levelező lapon megrendelheti és

250 dinárért

jut egy szép téli box cipőhöz. Közölje a láb hosszúságát, annak szélességét és azt, hogy milyen fazonu cipőt akar. A nem megfelelőt kicserélem. Minden megrendelést azonnal elintézek

Jovanovics Milan cipész,

Novisad, Laze Kostičeva (Széchenyi) ulica 31.
2554-3x

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman örölt kőso, vagononként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon Interurban 534.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint. Festés minden színben. Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Dornstädter Péter angol és francia uriszabó

Kr. Petra ul. 19. szám (az udvarban) értesíti a nagyközönséget, hogy elsőrendű fazon munkát mélyen leszállított árban készít: ks pedig zako öltönyöket Dinar 500.—, Felsőkabátokat Dinar 400—500—600, Estélyi ruhákat, smoking stb. 550—600 Dinárért. — Garantált elsőrendű kézimunka, legsikkesebb szabással.

Egy negyedöl tűzifát kap ingyen,

aki tűzifa szükségletét a

D. D. ZA EKSPLOATACIJU ORVA-nál
Telefon 455. **NOVISAD** a Strand mellett

fedezi, mert minden hónap végén közjegyző közbenjöttével kisorsoltatik az elmúlt hónapnak egy napja és aki ezen a kisorsolt napon rendelte a fáját, a szállítójegy igazolásával

Mindenki negyedöl tűzifát kap ingyen!

Őzödjék meg mindenki, hogy a ljubljana hazai gyártmányu

CIPŐ jó, tartós és olcsó!

Ljubljansko Stovarište obuće
Filijala Novi Sad,
2542 Vilsonov trg 2. 1-3

Karácsonyi tárgyak

a legszebb és legjobb kivitelben melyen leszállított árak mellett és nagy választékban

A. LAX bőrárúüzletében

Novisad, Duna ucca 20. sz. alatt kaphatók

Női kézitáskák, gyermekretikülők, férfi-pénztárcák, cigaretta- és szivartárcák, manikur-készletek, necessairek, varrókészletek, íróasztalmappák, ékszerdobozok, bőr- vulkan- és vászonkofferok, akta- és iskolatáskák, különböző nyergek felszereléssel, férfi és női bőrvék stb.

Friss

MARONI

megérkezett

KOLARSKI V. KOLARSKI J.

NOVI SAD NOVI SAD

Kr. Aleksandra 1. Temerini ulica 29.
2521 cégeknek. 1-2

MEGHIVÓ

„A BELTÉRI KATHOLIKUS KÖR“

f. hó 19-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel, saját helyiségében (Templomudvar 2.)

Jótekonyczélú Műsoros Estélyt

rendez. Belépődij személyenkint 15.— dinár.

MŰSOR:

Bellini: „Norma“ (quartett)
előadják: Pattiera Bianca, Vitaliani Róbert, Rózsa Feri, Pattiera Frano.

Tchaikowsky: „Inmitten des Balles“.

Schubert: „Ébresztő“.

Schubert: „Die Forelle“
énekli: Knézy Paula zongorán kíséri Vig Bözsi.

Ady: a) „Álmodik a nyomor“,
b) „Aki helyemre áll“,
c) „Az Isten balján“,
szavalja Lehel Aranka.

Schubert: „Virág fakadás“.

Gounod: „Frühlings lied“.

Chopin: „Das Ringlein“,
énekli Müller Babsy zongorán kíséri Vig Bözsi.

Szünet

Mendelsson: a) „Ich woll't meine Lieb ergösse sich“,
b) „Herbstlied“,
előadják: Müller Babsy, Knézy Paula, Vig Bözsi.

Donizetti: „Liebestraum“ (quartett),
előadják: Pattiera Bianca, Vitaliani Róbert, Rózsa Feri, Pattiera Frano.

Emeletes ház

Novisad legforgalmasabb helyén, Pašiceva ulica 15. szám, ahol péküzlet van, szabad kézből eladó. A házban két modernül épített pékmenca van. Érdeklődni lehet a háztulajdonosnál

ELEGÁNS és TARTÓS
cipőt csak
Subolić Pál-
nál Novisad,
Ustavka ulica 6.
(2540-6x)

NAGY
KARÁCSONYI
OLCSÓ VÁSÁR
(10-2) %-os árteljesítéssel)
PAPYRUSNÁL
Jevrejska ul. 7.

Jelentékenyen leszállított árak!

az összes butoroknál. la keményfa hálószoba tükörrel és tiszta rez vasalással **3900 din.**

Saratlić Milan butorgyár és butorárúházban Novisad, Kralja Petra ulica 7. (2549-3x)

Magánórákat adok, különösen matematikából. Előkészíték polg. isk. magánvizsgálatokra. Elvállalok tanulókat teljes ellátásra és vasuton bejárókat felügyeletre. (2543-6x)

Kempl tanár, Grobljanska ulica 10. szám

Eladó egy jó karban levő négyülékes luxus-szánkó és egy pár eredeti norvég ski-talp. Érdeklődni lehet

Schwarz Testvérek irodájában,
Novisad, Ribnji trg 11. (2551-2x)

Telefon 547. **ZELENAK és STERNBERG**

TŰZIFA

detaiban, aprítva, házhoz szállítva, ugyszintén vagon tételekben.

PARKETTÁBAN állandó raktár.
EREDETI GYÁRI ÁRAK!

Saját termésű elsőrendű természetes

érett virágméz

1 kg à 15.— dinárért kapható
5 kg à 14.50 dinárért
10 kg à 14.— dinárért

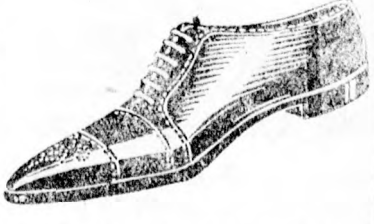
Mudroch A.
mehészetében Novisad, Vodnikova (Galamb u.) 8.
2516-3x

„Kik rendkívüli kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz trg Ostobodjenja 3.“

S18-0

Ha szép, jó és olcsó cipőre van szüksége, csakis

Mocko i Drug-nál
(Omaljev prolaz)

vásároljon, mert ott minden tekintetben kifogástalanul szolgálják ki.

Elsőrangú melegbélésű, prémes **NŐI CHEVREAUX CIPŐ 400 dinártól 450 dinárig.**
Gyönyörű brokátok nagy választékban, lack fantáziák.

Figyelem! **Nagy Karácsonyi alkalmi vásárt rendezek**

az összes férfi-, női és gyermekruhákban

A raktáromon levő összes téli árakat mélyen leszállított árakon bocsájtom a t. vevőközönség rendelkezésére. Különösen nagy választék női szőrmekabátokban **Dinar 2500.—-tól** feljebb

Kapamadžija Branko, konfektio áruház Novi Sad, Kralja Petra ulica 25. szám